

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova

MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 75 tel. (373-22) 255-830, fax. (373-22) 255-236 e-mail: mai@mai.gov.md
www.mai.gov.md c/d 210105010370133, Ministerul Finanțelor, Trezoreria de Stat IDNO 1006601000130

Nr. 22/~~714~~ - 31.03. 2014
La nr. 2503-119 din „27” martie 2014

Ministerul Justiției

Cu referire la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, remis spre examinare de către Guvernul Republicii Moldova, și care propune amendarea cadrului normativ în partea ce ține de transparența, calitatea acțiunilor bancari, consolidarea regimului sancțiunii pentru încălcarea legislației din sectorul financiar bancar, Ministerul Afacerilor Interne comunică următoarele.

La art. II din proiectul de Lege:

Propunerea unei acțiuni de alternativă prin care ar putea fi comisă agravanta de la art. 191 alin. (2) din Codul penal, în speță, delapidarea averii străine, săvârșită de administratorul unei bănci, se consideră inutilă, deoarece aceasta se încadrează perfect în acțiunea de la lit. d) a aceluiași articol, respectiv, delapidarea averii străine, săvârșite cu folosirea situației de serviciu. Subiectul special al acestei componente de infracțiune poate fi oricare persoană fizică căreia i-a fost încredințată în administrare averea străină, inclusiv și administratorilor băncilor, de aceea nu este ternei pentru a specifica separat fiecare posibil subiect al unei bănci, care poate fi director-adjunct, contabil, casier, jurist, ș.a.

În partea ce ține de completarea art. 335 alin. (3) în final cu expresia „*ori săvârșite de către administratorul unei bănci*”, considerăm că aceasta rezultă din calitatea subiectului special ce poate fi identificat din dispoziția alin. (1) a aceluiași articol, respectiv, „*persoana care gestionează o organizație comercială, obștească sau o altă organizație nestatală ori care lucrează pentru o astfel de organizație a situației de serviciu*”. Astfel, este clar că subiectul special ce a comis infracțiunea de la art. 335 este pasibil de răspundere penală în cazul comiterii uneia din agravantele acestuia, fără a fi necesară o precizare de acest fel.

Mai mult, logica Codului penal nu constă în identificarea expresă a funcției sau a statutului potențialului subiect al infracțiunii, dar operează cu o terminologie generală din care să rezulte calitatea specială a subiectului. Or, potrivit art. 21 din Codul penal, subiect al infracțiunii este persoana fizică și persoana juridică. Acest aspect este valabil și în raport cu dispozițiile art. 258¹; 258² și 258³ ș.a. din proiect (ex. acționarul, administratorul sau oricare angajat al băncii etc.).

Corespunzător, art. 258² și 258³ se vor examina suplimentar prin prisma art. 335 din Cod „Abuzul de serviciu”, avînd în vedere că componentele de infracțiune propuse se subscriu ca acțiuni ce caracterizează latura obiectivă a infracțiunii prenotate.

La pct. 3, se consideră necesar a se revedea componenta de infracțiune prevăzută la art. 258⁶, „Insolvabilitatea bancară intenționată”, avînd în vedere că

Codul penal incriminează componența de infracțiune prevăzută la art. 252 „Insolvabilitatea intenționată”.

În conformitate cu prevederile Legii insolvabilității nr. 632-XV din 14 noiembrie 2001 (MO nr. 139-140/1082 din 15 noiembrie 2001), prin *insolvabilitate* se are în vedere situația financiară a debitorului caracterizată prin incapacitatea de a-și onora obligațiunile de plată, inclusiv cele fiscale.

Subsidiar, atît în componența propusă, cît și în redacția în vigoare, legiuitorul expres a prevăzut instituirea răspunderii penale pentru încălcarea relațiilor sociale care apără activitatea legată de antreprenoriat și care determină asigurarea intereselor legitime ale creditorului.

Respectiv, se consideră nejustificată incriminarea anumitor fapte infracționale specifice, acțiunile cărora se regăsesc deja în alte infracțiuni, dar care au un caracter general. Prin acest amendament, legiuitorul ar crea premisa incriminării ulterioare și altor fapte ce vizează insolvabilitatea în diverse domenii, aspect care conceptual se consideră a fi eronat.

Ministru

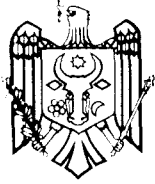
Dorin RECEAN

Sinteza obiecțiilor și propunerilor
la Raportul de expertiză anticorupție expuse la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Nr. d/o	Organul emitent	Conținutul obiecției, propunerii	Opinia Ministerului Justiției
1.	Centrul Național Anticorupție	În vederea excluderii eventualelor neclarități ce derivă din redacția propusă pentru alin. (3) art. 197 din Codul penal al Republicii Moldova, se recomandă: - să fie exclus din textul normei cuvintele „sau risipirea”; - fie să se detalieze norma prin stabilirea exhaustivă a acțiunilor/inacțiunilor administratorului care vor fi calificate drept risipire a bunurilor; - fie să se înlocuiască termenul „risipire” cu un alt termen consacrat în legislație (de exemplu - deteriorarea).	Nu se acceptă. Menținerea în dispoziția art. 197 alin. (3) din legea penală a noțiunii de „risipire” se datorează faptului că, acesta înglobează foarte multe fapte, care nu pot fi determinate strict în sensul legii penale, deoarece stabilirea unei liste exhaustive poate duce la excluderea unor situații de sub acțiunea legii penale deși acestea reprezintă o acțiune de risipire.

Ministru

Oleg EFRIM

Banca Națională a Moldovei

Bd. Grigore Vieru nr. 1, MD-2005 Chișinău
Tel.: (373 22) 409 006, Fax: (373 22) 220 591

Nr. 16 408/33/1294

"12" aprilie 2014

Cancelaria de Stat a Republicii Moldova

Cu referire la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative, care modifică Legea nr.550-XIII din 21.07.1995 instituțiilor financiare și Codul penal al Republicii Moldova (în continuare –*Proiect*), inclus pe ordinea de zi a ședinței de Guvern, Banca Națională a Moldovei vă comunică următoarele obiecții.

Propunem excluderea textului “dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari” de la art.197 alin.(3) din Codul penal (art.III pct.1 din Proiect), ținând cont de faptul că distrugerea sau risipirea bunurilor instituției financiare de către administratorul acesteia în procesul de administrare deja prezintă un pericol major pentru buna funcționare și viabilitatea băncii, indiferent de proporțiile daunelor cauzate băncii, având în vedere că activele băncii fac obiectul unor cerințe prudențiale riguroase și sunt corelate strict cu riscurile asumate de bancă, astfel că orice modificare în valoarea activelor băncii antrenează neconcordanțe în resursele lichide și provizioanele menținute de bancă potrivit riscului pierderilor și, concomitent, poate atrage sancționarea băncii de către Banca Națională pentru nerespectarea cerințelor de prudență (art.28 din Legea nr.550-XIII din 21.07.1995 instituțiilor financiare).

La art.III pct.2 din Proiect, art. 239¹ alin.(1) din Codul penal, propunem substituirea textului „dacă prin aceasta au fost cauzate instituției financiare daune în mărime mai mare sau egală cu 500 unități convenționale”, din motivele arătate *supra*, cu textul “în cazul înregistrării pierderilor financiare sau a pericolului de asemenea pierderi” în vederea sancționării omisiunii membrilor organelor de conducere și acționarilor băncii pentru neîntreprinderea acțiunilor necesare înlăturării pericolului de a suporta pierderi financiare, la care este supusă banca, sau încetării situației de înregistrare a pierderilor. Credem că anume în aceste situații, inacțiunea membrilor organelor de conducere și a acționarilor bănci reclamă pedeapsă penală, ținând cont de riscurile pentru bancă și pentru sistemul bancar, create prin această inacțiune.

Considerăm necesară completarea art.III pct.2 din Proiect, art. 239¹ alin.(2) din Codul penal, pentru a incrimina și inducerea în eroare, pretinderea existenței unor fapte false și distorsionarea faptelor adevărate de către administratorul sau angajatul băncii. Opinăm că se impune precizarea laturii subiective a acestei componente de infracțiune (art. 239¹ alin.(2) din Codul penal), și anume „cu intenția de a obține un beneficiu pentru sine sau pentru un terț”.

De asemenea, având în vedere consecințele grave ale delapidării patrimoniului băncii asupra profilului de risc al băncii, precum și riscul propagării problemelor din bilanțul băncii asupra participanților sistemului bancar cu care banca care suportă delapidarea are interconexiuni strânse, propunem completarea art.III din proiect cu o completare a art.191 alin.(2) din Codul penal cu o circumstanță agravantă, în următoarea redacție „e) de administratorul unei bănci”.

Ținând cont de repercusiunile devastatoare ale insolvabilității unei bănci asupra sistemului bancar și asupra economiei naționale, propunem instituirea unei sancțiuni cumulative la art.252 alin.(3) și (4) din Codul penal (art.III pct.3 din Proiect).

Considerăm imperios necesară revizuirea art.IV din proiect în sensul calificării faptelor prevăzute la art.326¹ introdus în Codul contravențional drept infracțiuni. Faptele indicate la art.326¹ din Codul contravențional creează impedimente serioase în exercitarea eficientă și expeditivă a atribuțiilor de supraveghere bancară ale Băncii Naționale, prin lipsirea acesteia de informațiile decisive pentru aplicarea măsurilor de supraveghere, în special pentru selectarea momentului de aplicare a acestor măsuri, care comportă consecințe importante pentru bănci și pentru întregul sistem bancar. Prezentarea rapoartelor eronate, nesatisfacerea solicitărilor de informații ale Băncii Naționale, împiedicarea efectuării inspecțiilor și, îndeosebi, neimplementarea măsurilor de remediere și nerespectarea restricțiilor impuse de Banca Națională perturbază și viciază exercițiul de supraveghere bancară și pune în pericol interesul public urmărit prin această supraveghere. Spre exemplu, pe parcursul anului 2013 au fost înregistrate 194 cazuri de raportare eronată de către bănci și doar în perioada decembrie 2013-martie 2014 au fost constatate 22 cazuri de încălcare a măsurilor de remediere dispuse de Banca Națională.

În acest sens, conform „Principiilor-cheie pentru o supraveghere bancară eficientă”, document de referință pentru supraveghetorii bancari, emis de Comitetul Basel pentru Supraveghere bancară (2012), legea trebuie să confere supraveghetorului atribuțiile legale necesare și să-i permită exercitarea supravegherii bancare fără perturbări, colectarea informațiilor prudentiale de la bănci pentru a elabora și menține aprecieri anticipative ale evoluțiilor profilului de risc al fiecărei bănci, pentru a identifica, evalua și înlătura riscurile emanate de bănci sau de sistem în întregime și pentru a întreprinde în timp util acțiunile corective în vederea eliminării practicilor nesigure și defectuoase sau a activităților care prezintă riscuri pentru funcționarea neîntreruptă și viabilitatea băncilor și a sistemului bancar (Principiile 1,8,9,10,11).

În raport cu interesul public major în exercitarea supravegherii continue a băncilor, faptele prevăzute la art.326¹ din Codul contravențional prezintă un pericol sporit și subminează eforturile Băncii Naționale, în calitatea sa de supraveghetor bancar, de menținere a bunei funcționării și a robusteții sistemului bancar și a încrederii publicului în stabilitatea acestui sistem care deține un rol crucial în economie. Credem că interesul public urmărit prin supravegherea bancară reclamă și un regim de sancțiuni cu efect disuasiv pentru obstrucționarea exercitării acestei supravegheri, corelat pericolului pe care aceasta o prezintă pentru stabilitatea financiară și ținând cont de interconexiunea existentă între stabilitatea financiară și sectorul real al economiei și de impactul devastator pe care îl poate avea lipsa stabilității financiare asupra acestuia din urmă.

Necesitatea fortificării regimului de sancțiuni din sectorul financiar a fost reliefată și la nivel european, comunicările și recomandările Comisiei Europene fiind elocvente în acest sens¹, iar infracțiuni similare sunt incriminate și în legislațiile altor state (România – art.412 al Ordonanței de urgență privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului (2006), Franța – art.571 din Codul monetar și financiar (consolidat 2014), Belgia – art.104 al Legii privind statutul și supravegherea instituțiilor de credit (1993), Cipru – art.43 din Legea bancară (1997), Croația – art.360 din Legea privind instituțiile de credit (2008), Turcia – art.152-154 din Legea bancară (2008) etc.)

Din aceste considerente, propunem completarea art.III din proiectul Legii, care modifică și completează Codul penal, cu art.239², cu următorul cuprins:

„Articolul 239². Obstrucționarea supravegherii bancare

¹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, *Consolidarea regimului de supraveghere în sectorul serviciilor financiare*, Bruxelles, 8.12.2010, COM(2010) 716 final. Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor, *Către o politică a UE în materie bancară – o evaluare preliminară a politicilor UE prin intermediul dreptului penal*, Bruxelles, 20.9.2011, COM(2011) 573 final.

A acionarul, administratorul sau oricare angajat al băncii care:

a) nu răspunde la solicitările de informații ale Băncii Naționale sau transmite rapoarte sau informații eronate Băncii Naționale;

b) nu asigură implementarea măsurilor corective, de remediere sau a restricțiilor impuse de Banca Națională;

c) împiedică efectuarea inspecțiilor Băncii Naționale sau a verificărilor auditorului sau refuză să prezinte documentele necesare inspecțiilor și verificărilor; sau

d) obstrucționează în orice alt mod exercitarea supravegherii de către Banca Națională,

se sancționează cu amendă de la 400 la 800 unități convenționale sau închisoare de la 6 luni la 1 an.”

Emma TĂBĂRTĂ
Viceguvernator

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

МИНИСТЕРСТВО ФИНАНСОВ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

2005, mun. Chișinău, str. Cosmonauților 7
tel.: (022)26-25-23, (022) 26-25-24
fax: (373 22) 26-25-17, web: www.minfin.md

31.03.2014 nr. 16-04/284

La nr. _____

Ministerul Justiției

În contextul indicației Guvernului Republicii Moldova nr.2503-119 din 27 martie 2014, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.

Conform pct.4 al proiectului, nivelele de depășire a unei cote în capitalul social al băncii sunt specificate în conținutul art.15 alin.(1) lit.a). În acest context, se propune operarea modificărilor în cadrul art.15³ alin. (1) al Legii nominalizate prin substituirea sintagmei „alin.(1)” din conținutul acestuia, cu sintagma „alin.(1) lit.a)”.

Suplimentar, se menționează că, din prevederile pct.5 al proiectului, nu este clar tipul documentelor și informațiilor ce urmează a fi prezentate Băncii Naționale a Moldovei în vederea solicitării permisiunii la care se face referire.

În partea ce ține de art.II. al proiectului, se consideră necesar expunerea, în pct.3, a denumirii depline a autorității de supraveghere bancară.

Ministru

Anatol Arapu

**MINISTERUL ECONOMIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**МИНИСТЕРСТВО ЭКОНОМИКИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2033, Chişinău, Piaţa Marii Adunări Naţionale, 1

tel. +373-22-25-01-07, fax +373-22-23-40-64

E-mail: mineconcom@mec.gov.md

Pagina web: www.mec.gov.md

MD-2033, Кишинэу, Пяца Марий Адунэрь Национале, 1

тел. +373-22-25-01-07, факс +373-22-23-40-64

E-mail: mineconcom@mec.gov.md

Веб страница: www.mec.gov.md

La nr. 2503-119 nr. 27.03.2014
din 2014 din 2014

Ministerul Justiţiei

La nr.2503-119 din 27.03.2014

Ministerul Economiei, a examinat proiectul Hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea şi completarea unor acte legislative (Legea instituţiilor financiare, Codul penal), şi în limita competenţelor sale funcţionale, comunică lipsa de obiecţii pe marginea acestuia.

**Viceprim-ministru,
ministru**

Valeriu LAZĂR

Asociația Băncilor
din Moldova

Moldovan Banks
Association

str. București 67, MD-2012, mun. Chisinau, Republica Moldova,

tel/fax (+373 22) 22 82 15; tel. (+373 22) 22 83 05

E-mail: info@abm.md

Nr. 03-038
din 31.03 2014

La nr. 03/3038 din 28.03.2014

Ministerul Justiției
al Republicii Moldova

Asociația Băncilor din Moldova a examinat, în consultare cu instituțiile financiare, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Legea instituțiilor financiare, Codul penal) și Vă comunică următoarele.

Aferent modificărilor propuse la **Legea instituțiilor financiare nr.550-XIII din 21 iulie 1995** (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.78-81, art.199), cu modificările și completările ulterioare, considerăm că reducerea mărimii cotei substanțiale de la 5% la 1% va avea impact negativ asupra sectorului financiar, va limita circulația acțiunilor emise de instituțiile financiare pe piața de capital. Totodată aceasta crează riscul concentrării capitalului acționar al băncilor la un cerc restrâns de persoane.

Este de menționat că legislația europeană stabilește o participare mai mare în capitalul băncilor pentru a fi considerată ca fiind substanțială și anume o cotă de 10%.

Referitor la modificările propuse la art. 28 din Legea instituțiilor financiare (p. 8 din proiect) în ceea ce privește interzicerea gajării acțiunilor băncii, considerăm că aceste norme constituie o încălcare a dreptului de proprietate (dreptul de dispoziție) a acționarului, principiu consfințit prin Constituția Republicii Moldova.

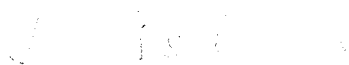
Cu referire la modificările propuse la **Codul Penal al Republicii Moldova nr.985-XV din 18 aprilie 2002** (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72-74, art.195), cu modificările și completările ulterioare, considerăm că formulările componentelor de infracțiune nu identifică cert fapta culpabilă și lasă loc de interpretări subiective și aplicarea abuzivă a sancțiunilor din partea organului de urmărire penală. Spre exemplu proiectul art.

258² conține sintagma „...omit întreprinderea măsurilor necesare...”, o noțiune largă și abstractă, care poate fi interpretată abuziv.

În op.inia comunității bancare, aplicarea sancțiunilor trebuie să fie condiționată de anumite circumstanțe obiective, precum: reaua intenție, cauzarea unor anumite prejudicii materiale considerabile, obținerea de foloase materiale, admiterea repetată de încălcări mărimea prejudiciului etc..., fapt care ar concretiza componența infracțiunilor și ar stabili criterii certe pentru aplicarea sancțiunilor.

De asemenea, comunitatea bancară dezaprobă aplicarea acestor norme numai față de administratorii și acționarii băncii (cu excepția art. 258¹ din proiect). Considerăm că normele art. 258² – 258⁶ ar putea fi aplicabile oricărei societăți economice, asta și deoarece toți agenții economici sunt egali în fața legii, iar acțiunile enumerate în articolele respective, ar putea fi comise în orice societate economică, nu numai în cadrul băncii.

Cu respect,

Leonid TALMACI

Președinte

MD 2012, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77
Tel: (373 22) 859 401, Tel/fax: (373 22) 859 505
e-mail: cnpf@cnpf.md

МД 2012, мун. Кишиневу, пр. Стефан чел Маре, 77
Тел: (373 22) 859 401, Тел/факс: (373 22) 859 505
e-mail: cnpf@cnpf.md

Nr. 01-1323 din 03.04. 2014

Dlui Iurie LEANCĂ,
Prim – ministru al Republicii Moldova

Stimate domnule Prim - ministru,

Cu referire la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) comunică următoarele.

CNPF nu susține reducerea pragului cotei substanțiale de la 5 la sută la 1 la sută, deoarece aceasta nu corespunde celor mai bune practici în domeniu și nu soluționează problema în fond. Remarcăm că transferurile netransparente cu acțiunile băncilor comerciale au fost efectuate ca rezultat al executării unor acte judecătorești.

La art. 15 alin. (1) lit.b) din proiectul de Lege (Legea instituțiilor financiare) menționăm, că în cazul în care vor fi aplicate prevederile literei b) și acțiunile deținute de persoanele la care au fost limitate drepturile sunt expuse la vânzare la Bursa de Valori (conform Legii cu privire la piața valorilor mobiliare acțiunile emise de bănci comerciale nu pot fi vândute în afara Bursei de Valori), potențialii cumpărători nu vor cunoaște despre interdicțiile aplicate de Banca Națională a Moldovei, ceea ce va duce inevitabil la încălcarea neintenționată a prevederilor art.15 alin. (1) lit.b).

La art.15 alin.(1) lit.c) - prin modificarea Legii instituțiilor financiare în vederea coborârii pragului cotei substanțiale de la 5% la 1% pentru dobândirea prin orice modalitate a acțiunilor emise de băncile comerciale se vor absorbi și reglementările aferente tranzacțiilor de transmitere a valorilor mobiliare ca aport în capitalul social al altor societăți. În acest context norma nu este oportună.

La art.8 din Legea cu privire la gaj - în conformitate cu prevederile art.460 Cod Civil, valorile mobiliare pot fi gajate în temeiul contractului de gaj, iar prin completările efectuate la art.572 din Codul Civil (Legea nr.31 din 07.03.2013, în vigoare din 05.04.2013) se interzice transmiterea directă a valorilor mobiliare în contul achitării datoriei dintre două părți. Interzicerea gajării acțiunilor emise de băncile comerciale îngreădește dreptul de proprietate de a dispune liber de bunul său.

Cu respect,

Președinte

Artur GHERMAN